

Richard Powers

DESCONCERT

Traduït per Imma Estany Morros

AdN

Alianza de Novelas

Títol original: *Bewilderment*
Aquesta edició ha estat publicada per acord amb
Melanie Jackson Agency, LLC.

Disseny de col·lecció: Estudio Pep Carrió

Reservats tots els drets. El contingut d'aquesta obra està protegit per la llei, que estableix penes de presó i/o multes, a més de les corresponents indemnitzacions per danys i perjudicis, per als que reproduïxin, plagiiïn, distribueixin o comuniquin públicament, en tot o en part, una obra literària, artística o científica, o la seva transformació, interpretació o execució artística fixada en qualsevol tipus de suport o comunicada a través de qualsevol mitjà, sense la preceptiva autorització.

Copyright © 2022 by Richard Powers.
© de la traducció: Imma Estany Morros
© AdN Alianza de Novelas (Alianza Editorial, S. A.)
Madrid, 2022
Calle Juan Ignacio Luca de Tena, 15
28027 Madrid
www.AdNovelas.com

ISBN: 978-84-1362-684-0
Depòsit legal: M. 245-2022
Printed in Spain

Els que contemplen la bellesa de la Terra
troben unes reserves de força que persistiran
tant com duri la vida.

—RACHEL CARSON

Per tant, per una raó semblant, hem d'admetre
que la Terra, el Sol, la Lluna, el mar i totes
les altres coses no són úniques,
sinó que existeixen en nombre infinit.

—LUCRECI, *De la natura*

Però pot ser que no els trobem mai? Havíem instal·lat el telescopi al porxo, una nit clara de tardor, en una punta d'un dels últims paratges foscos de l'est dels Estats Units. Costava trobar una foscor tan perfecta, i aquesta negror intensa en un indret il·luminava el cel. Vam encarar el tub cap a un forat que quedava entre els arbres, per damunt de la cabana que havíem llogat. En Robin va apartar l'ull del visor —el meu fill trist i singular de nou anys acabats de fer, en conflicte amb aquest món.

—Exacte —vaig dir—. Potser no els trobarem mai.

Sempre procurava dir-li la veritat, si la sabia i no era letal. A més, ell se n'adonava, quan l'enganyava.

Però són pertot arreu, oi? Vosaltres ho heu demostrat.

—A veure, demostrat exactament, no.

Potser són massa lluny. Hi ha massa espai buit, o alguna cosa així.

Va alçar els braços cap als costats, com solia fer quan les paraules el derrotaven. S'acostava l'hora d'anar a dormir, cosa que no hi ajudava. Li vaig posar la mà damunt dels cabells castanys rogencs. Del color dels d'ella... l'Aly.

—I si no sentim mai més un pip d'allà fora? Què voldria dir això?

Va alçar una mà. L'Alyssa sempre deia que, quan en Robin es concentrava, li senties un brunzit. Va entretancar els ulls,

mirant de fit a fit cap a la fosca fondalada i els arbres de més avall. Amb l'altra mà es fregava el clotet de la barbeta, un costum del qual es valia quan es concentrava molt en el que pensava. Es fregava tan fort que el vaig haver de fer parar.

—Robbie. Ei! Hora de tornar.

Va alçar el palmell cap a mi perquè no m'amoïnés. Estava bé. Tan sols volia rumiar un minut la pregunta, enmig de la fosca, ara que encara podia.

I si no sentíssim mai res, mai, mai?

Vaig fer un gest amb el cap per animar el meu científic —«calma, no corris massa»—. Per aquella nit, ja n'hi havia prou de mirar les estrelles. Havíem tingut un vespre molt clar, en un lloc amb fama de ploure-hi molt. La lluna plena d'octubre estava suspesa grassa i vermella damunt de l'horitzó. A través del cercle dels arbres, tan nítida que semblava que la teníem a l'abast, s'escampava la Via Làctia —uns sediments amb incomptables puntets en una llera negra—. Si t'estaves quiet, gairebé veies com giraven les estrelles.

No hi ha res definitiu. És el que hi ha.

Em va fer riure. En Robin em feia riure un cop al dia o més i tot, a les temporades bones. Desafiant com ningú, d'un escepticisme radical. Era ben bé com jo. Era ben bé com ella.

—No —hi vaig convenir—. Res no és definitiu.

Ara, si realment sentíssim un pip, això voldria dir un munt de coses!

—I tant! —Una altra nit ja tindríem temps de dir exactament el què. Ara era hora d'anar al llit. Va atansar l'ull al tub del telescopi per donar una última ullada al nucli lluent de la galàxia d'Andròmeda.

Podem dormir a fora aquesta nit, papa?

Me l'havia endut de l'escola per passar una setmana fora, al bosc. Havien sorgit més problemes amb els companys de classe, i necessitàvem un descans. De fet, no tenia sentit ha-

ver-li fet fer tot aquest viatge fins a les muntanyes Fumejants i ara no deixar-lo dormir una nit a fora.

Vam entrar a la cabana per equipar-nos per a l'expedició. La planta baixa era una gran estança única revestida de fusta que feia olor de pi aromatitzat amb bacó. A la cuina, s'hi sentia una fortor de draps humits i de plàstic —les fragàncies de la selva temperada—. Als armaris hi havia pòstits: «Filtres de cafè a sobre de la nevera. Feu servir altres plats, sisplau!». Damunt l'atrotinada taula de roure, un quadern verd d'espiral amb instruccions esperava obert: peculiaritats de les canona-des, situació de la capsa de fusibles i números d'emergència. Tots els interruptors de la cabana tenien un rètol: «sostre», «escales», «vestíbul», «cuina».

Els finestrals, que arribaven fins al sostre, donaven al que demà al matí seria una gran extensió ondulada de muntanyes i més muntanyes. Un parell de sofàs rústics coberts de boletes flanquejaven la llar de foc, adornats profusament amb una desfilada d'ants, canoes i ossos. Vam rapinyar els coixins, els vam treure a fora i els vam disposar al terra del porxo.

Podem agafar coses per picar?

—Mala idea, company. *Ursus americanus*. Un per cada quilòmetre quadrat, i senten l'olor dels cacauets des de Carolina del Nord.

Ui, no! Va alçar un dit. Però això em recorda una cosa!

Va córrer cap a dins i en va tornar amb un petit llibre de butxaca: *Mamífers de les Fumejants*.

—Vols dir, Robbie? És negra nit, aquí fora.

Va alçar una llanterna d'emergència, de les que es carreguen fent girar una manovella. Aquella llanterna l'havia fascinat, quan havíem arribat al matí, i m'havia demanat que li expliqués com funcionava la màgia. Ara no en tenia mai prou, de generar electrons.

Ens vam instal·lar en el camp base provisional. Se'l veia content, cosa que era l'objectiu d'aquest viatge especial. Estirats en unes estores posades damunt dels taulons del porxo, que s'enfonsaven una mica, vam dir junts en veu alta l'oració secular de la seva mare i ens vam quedar adormits sota els quatre-cents mil milions d'estels de la nostra galàxia.

No m'he cregut mai els diagnòstics del meu fill que em donaven els metges. Quan a una malaltia li posen tres noms diferents al llarg de tres dècades, quan la malaltia requereix dues subcategories per explicar de manera completa uns símptomes contradictoris, quan passa de no existir a ser el trastorn infantil més diagnosticat d'un país en el decurs d'una generació, i quan dos metges et volen receptar tres medicacions diferents és que falla alguna cosa.

El meu Robin no sempre dormia bé. Se li escapava el riu al llit unes quantes vegades cada temporada, cosa que el feia morir de vergonya. Els sorolls el posaven neguitós; li agradava abaixar el volum del televisor, fins al punt que jo no el sentia. No ho suportava, quan el mico de tela no era al penja-robes del quarto de la rentadora, a sobre de la màquina de rentar. Dedicava fins a l'últim dòlar de la paga a un joc de cromos —*Aplega'ls tots!*—, però guardava els cromos intactes, per ordre numèric, dins d'unes fundes de plàstic i en un àlbum especial.

Sentia un pet des de l'altra punta d'un cinema atapeït de gent. Passava hores absort en minerals de Nevada o en els reis i les reines d'Anglaterra —el que fos, en format de taula—. Dibueixava a tota hora, i bé, i s'esmerçava molt en els petits detalls que a mi em passaven per alt. Edificis complexos i màquines durant tot un any. Després, animals i plantes.

Les seves declaracions eren uns misteris estrambòtics per a tothom, menys per a mi. Era capaç de recitar escenes senceres de pel·lícules, encara que només les hagués vist un sol cop. Repetia els records sense parar, i a cada repetició dels detalls es posava més content. Quan acabava un llibre que li havia agradat, el tornava a començar de seguida, des de la primera pàgina. Es desmoralitzava i s'enfurismava per no res. Però es podia posar a saltar d'alegria amb la mateixa facilitat.

Les nits difícils, quan en Robin es replegava al meu llit, volia estar a l'altre costat dels infinits terrors que notava a fora de la finestra. (La seva mare sempre volia el costat segur, també.) Somiava despert, li costava complir els terminis i, sí, es negava a concentrar-se en coses que no li interessaven. Però sabia estar-se quiet, no corria amunt i avall ni parlava sense parar. I podia passar hores quiet amb les coses que s'estimava. Digueu-me quin dèficit encaixa amb tot això. Quin trastorn explicava el que tenia?

De suposicions, tantes com vulgueu, com ara síndromes associades als milers de milions de quilos de toxines amb què ruixen sobre tota l'oferta d'aliments del país cada any. El segon pediatra insistia a posar en Robin «dins de l'espectre». Jo li volia dir que tota persona viva d'aquest petit planeta aparegut de xamba estava dins de l'espectre. Justament és això, un espectre. Li volia dir que la vida en si és un trastorn de l'espectre, en què cada un de nosaltres vibrava a una freqüència única dins d'un arc de Sant Martí continu. Després li hauria clavat un cop de puny. Suposo que això té un nom, també.

Per molt estrany que sembli, el *DSM*, el manual de trastorns mentals de referència, no inclou cap terme que designi la compulsió a fer diagnòstics a la gent.

Quan a l'escola van expulsar en Robin durant dos dies i van posar els seus metges a estudiar el cas, em vaig sentir com l'últim retrògrad reaccionari. Què s'havia d'explicar? La roba

sintètica li provocava un èczema terrible. Els companys de classe li feien la vida impossible perquè no entenia les seves xafarderies constants. La seva mare havia perdut la vida en un accident de trànsit quan ell tenia set anys. El seu estimat gos s'havia mort del trasbals al cap d'uns quants mesos. Quin motiu més li calia a qualsevol metge per entendre el trastorn de conducta d'en Robin?

Veient com fallava la medicina amb el meu fill, vaig concebre una teoria excèntrica: la vida és una cosa que hem de deixar de corregir. El meu fill era un univers de butxaca que jo no podia aspirar a entendre mai del tot. Cadascú de nosaltres som un experiment, i ni tan sols sabem què es pretén demostrar amb aquell experiment.

La meua dona hauria sabut què respondre als metges. *Ningú no és perfecte*, li agradava dir. *Però, noi, fracassem estupendament.*